

Svenska Aktuarieföreningen

FI Dnr 13-9760

Remissvar på Förslag till nya regler om villkor för behörighet att tjänstgöra som aktuarie på ett försäkringsbolag

---

Finansinspektionen (FI) lämnade 2014-02-25 förslag på nya regler om villkor att tjänstgöra som aktuarie på ett försäkringsbolag enligt 5 kap. 14 § FRL. De nya reglerna är tänkta att ersätta FFFS 2011:19 vilken till följd av en dom i förvaltningsrätten i praktiken satts ur spel i de delar som hänvisar till Svenska Aktuarieföreningen (SAf). Närmare bestämt föreskrivs där att en aktuarie ska ”uppfylla de krav på utbildning som Svenska Aktuarieföreningen ställer på sina diplomerade medlemmar.”

Svenska Aktuarieföreningen (SAf) välkomnar ett klargörande av vilka krav som gäller idag, eftersom den rådande situationen är svårhanterlig för försäkringsföretagen och inte ger tillräcklig vägledning för den som vill studera för att uppfylla kraven. Vi ska nedan ge närmare kommentarer till de olika delarna och komma med några förslag.

1. Sammanfattning

En sammanfattning av synpunkterna erhålls genom att läsa enbart de kursiva partierna i texten nedan.

2. Ansvarig aktuarie

En stor del av de som arbetar med försäkringsteknik på försäkringsföretagen kallas där ”aktuarier”. Det är dock bara en mindre del av dessa som berörs av villkoren enligt FRL 5 kap. 14 §, normalt bara en person per försäkringsföretag. SAf välkomnar därför att FI inför en egen beteckning på dessa och tycker att *ansvarig aktuarie* är ett namn som passar bra för den som ansvarar för överinseendet över de försäkringstekniska beräkningarna i företaget. ”Chef(s)aktuarie” är en annan förekommande beteckning, vilken dock historiskt ofta varit kopplad till chefskap över aktuarieavdelningen, även om den kopplingen förefaller ha minskat på senare år.

SAf stöder förslaget att använda uttrycket ansvarig aktuarie.

3. Språkkunskaper

Inga synpunkter.

4. Utbildning

Huvudregeln i 4 §

SAf är positiv till kravet på masterexamen i försäkringsmatematik, vilket vi bedömer vara en rimlig och internationellt gångbar nivå. I långa loppet blir detta ett enkelt och tydligt krav för både bolagen och den som vill kvalificera sig för en framtida position som ansvarig aktuarie i ett försäkringsföretag. I praktiken kommer en student som klarar kurserna enligt dagens försäkringsmatematikutbildning normalt även att vara mycket nära att uppfylla även föreningens diplomkrav.

När det gäller det inledande kravet på fullgjord grundutbildning så anser vi att det viktiga är att man har tillräcklig matematisk bakgrund till masterutbildningen, vilket ska garanteras av förkunskapskraven till masterutbildningen. Däremot är det inte viktigt att ha tagit sin kandidat i ett matematiskt ämne, vilket främst handlar om vilket ämne man gjort examensarbete i (givet att mängden matematik och matematisk statistik redan är säkrad). Om man tar bort ämneskravet här blir sedan kravet på kandidatexamen eller motsvarande redundant och kan därför tas bort.

Skulle man ändå välja att ha kvar kravet på utbildning på grundläggande nivå föreslår vi att man ersätter kravet på att ha "fullgjort en grundutbildning", vilket är oklart eftersom högskolan inte utfärdar intyg om detta, med ett tydligare krav på att ha avlagt examen. Vidare vore det då bra med ett förtydligande av vad som menas med "i ett matematiskt ämne".

SAf är positiv till kravet på masterexamen i försäkringsmatematik, vilket vi bedömer vara en rimlig och internationellt gångbar nivå som också bör vara långsiktigt hållbar.

SAf föreslår i första hand att kravet på kandidat- eller yrkes-examen utgår från texten. I andra hand föreslås ett förtydligande av att det är en examen som avses med "fullgjord utbildning" och vad som menas med "matematiskt ämne".

Det är mycket viktigt att en aktuarie har god kompetens i matematisk statistik. Såväl SAf:s diplomkrav som förkunskapskraven till SU:s masterprogram i försäkringsmatematik anger minst 45 hp i matematisk statistik, exklusive eventuellt examensarbete. Med tanke på att det i framtiden kan dyka upp andra masterutbildningar i försäkringsmatematik, eller att SU kan ändra sina krav, alternativt ge dispenser, föreslår vi att det anges ett krav som fångar upp att man ska kunna matematisk statistik på en nivå som väsentligt överstiger en normal grundkurs. Förslagsvis med tillägg av en tredje punkt i andra stycket med krav på fullgjorda kurser i matematisk statistik av väsentlig omfattning och på en nivå som ligger över normal grundkurs vid ett universitet, och det senare inte endast med kurser i försäkringsmatematik.

SAf förordar ett explicit krav på ett väsentligt inslag av kurser i matematisk statistik.

Likvärdig utbildning enligt 5 §

Den i 4 § föreskrivna masterexamen skapades i och med den nya examensordningen 2007. Under överskådlig tid kommer merparten aktuarier att ha examina enligt 1993 års examensförordning eller äldre.

SAf anser att 5 § behöver förtydligas. Som den står idag är det svårt för såväl försäkringsföretagen som den enskilde aktuarien att avgöra huruvida man har en likvärdig utbildning eller inte. Detta är en mycket viktig fråga för våra medlemmar. Särskilt svårbedömt är kravet på ett examensarbete i ett ämne som godtas vid en mastersutbildning i försäkringsmatematik, något som med säkerhet bara kan

avgöras av högskolan ifråga. I praktiken kan detta krav leda till att en stor mängd aktuarier känner sig tvungna att göra ett nytt examensarbete för att säkra behörigheten, vilket dels känns som ett orimligt krav på den som har arbetet länge inom aktuarieyrket, dels knappast är möjligt för SU att hantera i dagens läge. Vi är också tveksamma till om det är just det ämne examensarbetet skrivits i som är den springande punkten när det gäller att ha uppnått en kompetens motsvarande § 4. Den äldre examensordningens magisterexamen i ett matematiskt ämne innehåller ett examensarbete av samma omfattning som dagens masteruppsats och ett sådant ingår även i en civilingenjörsexamen i ett matematiskt ämne, men få av dessa arbeten torde godtas som försäkringsmatematiska.

SAf föreslår att det bör förtydligas att begreppet "likvärdig utbildning" omfattar magisterexamen eller annan minst fyraårig examen enligt äldre examensordning i matematik, matematisk statistik eller annat näraliggande ämne.

SAf anser också att man bör överväga att låta masterexamen i matematisk statistik enligt 2007 års examensordning, eller motsvarande civilingenjörsexamen, omfattas av begreppet "likvärdig utbildning", givet att alla krav enligt 4§ förutom ämnet på examensarbetet är uppfyllda.

5. Utbildning under uppdragstiden

Det är givetvis viktigt att en ansvarig aktuarie upprätthåller sin kompetens och vid behov vidareutbildar sig. Svenska Aktuarieföreningen har därför antagit en strategi för kontinuerlig yrkesutveckling (svensk översättning av CPD). Vi ställer oss däremot frågande till om man verkligen ska kräva att aktuarien "ska löpande vidareutbilda sig". Detta innebär dels att man byter det gängse ordet utveckling (development) mot utbildning, vilket kan uppfattas som att en mer formell aktivitet som en kurs behövs, dels att det kan tolkas som att man alltid måste vidareutbilda sig, oberoende av behov och aktuell kompetensnivå. Tillsammans med kravet på dokumentation riskerar detta att leda till en situation som den i UK och Danmark, där man måste bli avkryssad på en viss mängd seminarier varje år, vilket vi anser vara en byråkratisk snarare än reell lösning på kompetensutvecklingsfrågan.

SAf föreslår att man byter "ska löpande vidareutbilda sig" till "bör löpande vidareutveckla sina kunskaper och vid behov vidareutbilda sig".

Det allmänna rådet kan gärna ändras till "Den ansvarige aktuarien bör dokumentera uppnådda utbildningsresultat."

6. Erfarenhet

Detta är en mycket viktig punkt för våra medlemmar. Vi upplever de skärpta reglerna på denna punkt som alltför inskränkande, med risk att det inte går att rekrytera de bästa kandidaterna som ansvariga aktuarier. Det finns även risk för en inlåsnings effekt, när en ansvarig aktuarie inte kan byta till annat än liknande verksamhet. På en del bolag arbetar chefsaktuarien inom ledningen, självständigt från övriga aktuarier och det kan vara svårt för någon annan på bolaget att arbeta nära eller med precis de uppgifter som ingår i uppdraget. Det är också märkligt att den som arbetat nära en aktuarie som uppfyller kraven på en myndighet godkänns, men inte samma förhållande på ett försäkringsbolag (där det måste vara en ansvarig aktuarie, inte bara en som uppfyller kraven). Kravet på att ha arbetat som eller i nära samarbete med en person av typ 1, 2 eller 3 under ett år bör av alla dessa skäl utgå.

Vi upplever också "tre av de senaste fem åren" i § 7 som väl inskränkande. Det innebär exempelvis att en tidigare ansvarig aktuarie som arbetat som chef på någon annan nivå de senaste 25 månaderna är diskvalificerad.

SAf anser att man bör öka tidsspannet då man har skaffat sig erfarenhet från fem år till tio år. Skrivningen "arbetsuppgifter som ingår i uppdraget" bör bytas mot "arbetsuppgifter som ingår i uppdraget eller liknande uppgifter". För det tredje bör kravet på att under ett år ha arbetat som eller nära en ansvarig aktuarie utgå.

7. Övergångsbestämmelsen i punkt 2 under strecket

Även detta är en mycket viktig punkt för våra medlemmar. Det är bra att FI kan bevilja undantag, men eftersom dispens bara kan sökas i samband med att bolaget vill registrera en ny aktuarie behöver övergångsregeln ändå utvidgas för att inte skapa en inlåsnings effekt där dagens ansvariga aktuarier inte kan söka nytt, likvärdigt arbete. Det behöver också förtydligas att regeln även gäller för den som har dispens idag. Vi undrar också om det är möjligt att lyfta ut denna bestämmelse som en egen paragraf för att göra den mer tydlig än i förslaget?

SAf föreslår att en aktuarie ska få fortsätta som ansvarig under sitt befintliga uppdrag eller på ett annat uppdrag i ett bolag med liknande verksamhet om övergången sker inom fem år från det att aktuarien slutade i befintlig verksamhet.

SAf föreslår att detta även ska gälla den som idag har dispens genom beslut från FI. En aktuarie, som har fått tidsbegränsad dispens från de tidigare föreskrifterna i vilken det ställs krav på vidareutbildning inom viss tid, bör också omfattas av övergångsregeln om kraven på vidareutbildning är uppfyllda vid dispensperiodens slut.

För Svenska Aktuarieföreningen 2014-03-27

Jan Åke Persson, Ordförande